

Datum: 22.10.2026

Medij: Večernje novosti

Rubrika: Ekonomija

Autori: redakcija

Teme: Grad Beograd

Naslov: JOŠ TRI DANA ZA "SVOJ NA SVOME"

Napomena:

Površina: 387

Strana: 9

ИСТИЧЕ НАКНАДНИ РОК ЗА ПРИЈАВУ ЗДАЊА ПО ЗАКОНУ О УПИСУ ПРАВА НА НЕПОКРЕТНОСТИМА ЈОШ ТРИ ДАНА ЗА "СВОЈ НА СВОМЕ"

До 24. октобра могу се поднети захтеви уз оправдање за кашњење. Досад издато 1, 2 милиона потврда за тапију

СВИ који из објективних разлога нису пријавили своје неправне квадрате, имају још само неколико дана да то учине, јер накнадни рок по Закону о посебним условима за евидентирање и упис права на непокретностима "Свој на своме" истиче у суботу, 24. октобра.

Софронијевићева:
Укупно 2,7 милиона
поднетих захтева,
од којих је 200.000
стигло после
8. фебруара

Министарка грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре у техничком мандату Александра Софронијевић позвала је грађане да не чекају последњи дан

и да искористе могућност накнадног подношења пријаве уколико то досад нису учинили.

- Накнадни рок односи се на грађане који из објективних разлога нису могли да поднесу пријаву у предвиђеном року, због чега је неопходно да уз пријаву доставе и доказ о спречености - рекла је министарка. То може бити болест подносиоца, члана породице или нека административна препрека. Веома је важно доставити доказ, јер ће свака накнадно поднета пријава бити појединачно процењена од Агенције за просторно планирање.

Навела је и да је од почетка уписа нелегално изграђених објеката до

сада поднето укупно око 2,7 милиона пријава.

- Прецизније 2.527.000 је стигло у законском року који је истекао 8. фебруара, док је накнадно пристигло нешто мање од 200.000 пријава - рекла је Софронијевићева. - Неки су говорили да закон "Свој на своме" неће успети, а ми данас,

уместо обећања, имамо врло конкретне резултате, а то је више од 2,5 милиона поднетих пријава, 1,2 милиона издатих потврда и на стотине хиљада већ уписаних објеката, односно наших грађана као власника, односно оних који су добили доказ да су своји на своме.

Према њеним речима, из сваке куће и стана стоје људи и генерације које су деценијама

Фото Н. Филић

улагале у своју имовину, али нису успеле да упишу своје право и учине то правно видљивим.

Министарка је рекла да засад нема процена колико ће пријава стићи до истека рока, као

и да ће њихов број бити тачно познат након што Агенција за просторно планирање прими све пријаве.

- Мислим да број није велики, али просто закон је дао могућност да у року од годину дана од дана ступања на снагу сви грађани који из објективних разлога то нису могли да учине добију прилику да остваре своје право - рекла је Софронијевићева. ■

М. Н. С.

Посебна места у општинама

ГРАЂАНИ пријаве могу да поднесу електронски, преко апликације "Свој на своме", као и на шалтерима пошта и општина у Србији. Министарка Софронијевић је истакла да се електронске пријаве могу поднети до ponoћи 24. октобра, док ће поште радити у складу са својим радним временом. Општинама и градовима препоручено је да у суботу отворе посебна места за подношење пријава. Београд је организовао рад дежурних шалтера у суботу од 8 до 16 часова у Градској управи у Улици краљице Марије 1.

Datum: 22.10.2026

Medij: Politika

Rubrika Ekonomija

Autori: redakcija

Teme: Gradske opštine

Napomena:

Površina: 238

Naslov: Prosečna cena kvadrata u novogradnji 3.247 evra

Strana: 10

Просечна цена квадрата у новоградњи 3.247 евра

У престоници је у првих шест месеци ове године продато 8.538 станова, што представља раст од 1,1 одсто у односу на исти период претходне године, а просечна реализована цена износила је 3.219 евра по квадратном метру, показује ново истраживање. Просечна цена новоградње била је 3.247, а староградње 3.201 евро по квадрату. Кредитно финансирање наставља да добија на значају – 40 одсто куповина станова у првом полугодишту реализовано је уз помоћ кредита, у односу на 23 одсто у истом периоду 2023. године, показује извештај компаније за некретнине „Coreside”, преноси Танјуг.

Једна од израженијих промена јесте структурно померање тржишта ка вишим ценовним ранговима. Станови са ценом изнад 3.000 евра по квадратном метру чинили су 40 одсто укупне продаје у првом полугодишту ове године у односу на свега шест одсто у 2021. години. Истовремено, удео станова у распону од 1.001 до 2.000 евра смањен је са 57 одсто на 19 одсто, док је сегмент од 2.001 до 3.000 евра представљао најзаступљенији појединачни ценовни ранг са 38 одсто учешћа.

Будућу понуду обликује више од 30 великих стамбених пројеката обухваћених анализом, укупне површине око 4,1 милион квадратних метара, са планираним завршетком до 2030. године. Нови Београд и Београд на води остају водећа развојна средишта, уз ширење великих пројеката на Палилу-

Фото Пиксабеј

лу и Чукарицу. У првих шест месеци издате су 1.244 грађевинске дозволе за стамбене објекте, 16 одсто више него претходне године, док је одобрена стамбена површина смањена за 19 одсто, што указује на промену структуре и просечне величине пројеката.

Грађевинско земљиште такође добија све већи значај. Број купопродаја грађевинских парцела у Београду готово је удвостручен у односу на 2015. годину, паралелно са растом грађевинске активности и броја завршених станова. На тржишту закупа није било већих промена. Закупнине су остале релативно стабилне, уз мање корекције на појединим локацијама, док највише нивое и даље бележе атрактивне и премијум зоне.

Datum: 22.10.2026
Medij: Politika
Rubrika: Događaji dana
Autori: redakcija
Teme: Grad Beograd

Napomena:
Površina: 305

Naslov: Dolazak peške u više kolona na skup „Studentske liste” u Beogradu

Strana: 5

Долазак пешке у више колона на скуп „Студентске листе” у Београду

У више колона студенти су и јуче наставили да пешаче кроз Србију како би стигли на планирани скуп „Студентске листе” вечерас на Славији у Београду. Пре неколико дана су ка Београду кренуле колоне из Зајечара, Горњег Милановца, Ваљева, Шапца и Новог Сада. Колона студената која је кренула из Новог Сада преспавала је у Старој Пазови и наставила ка Београду након паузе у Новој Пазови, а придружили су им се и паори. У Батајници им је приређен дочек уз музику и штандове са храном и пићем. У овој колони је и 16 трактора из Иницијативе за опстанак пољопривредника Србије, као и бајкери, преноси Н1. Саобраћајна полиција обезбеђивала је почетак и крај колоне. Групе студената које су кренуле из Шапца, Ваљева и Горњег Милановца сусреле су се у Обреновцу, одакле су јуче ујутро наставили ка Београду.

Хирург Александар Цветковић, кандидат за посланика на „Студентској листи”, апеловао је на све учеснике завршног скупа те листе на Славији да, како је рекао, не изазивају провокације и не наседају на њих, јер је мир оно што је преко потребно овом напаћеном народу. Рекао је да се на гласању бира, како је навео, између деце са Уставом и тетовираних криминалаца с палицама. „Више пута смо показали и доказали да смо државотворни тим. Иза сваког скупа у организацији студената никада не остане ни један једини бачен папир, а камоли згажене заставе и државна обележја, што смо редовно виђали након скупова „оних што не дају Србију”, истакао је Цветковић, директор Клинике за хирургију Универзитетског клиничког центра Крагујевац, пренела је Бета.

Ј. Ф.

Datum: 22.10.2026

Medij: Politika

Rubrika: Pogledi

Автори: redakcija

Теме: Grad Beograd

Напомена:

Површина: 452

Naslov: Neobična sudbina spomenika treћepozivcima

Strana: 20

Необична судбина споменика трећепозивцима

Када су трећепозивци Седмог пешадијског пука својим храбро погинулим друговима након жестоке Космајско-варовничке битке (од 6. до 10. децембра 1914) одлучили да подигну споменик, ни су ни сањали какву ће судбину доживети та скулптура. Израда је поверена тада познатом српском вајару Стаменку Ђурђевићу, а овај је већ у току прве половине 1915. године на првој линији фронта завршио спомен-обележје. Израђени споменик висине 4,7 метара приказује старог војника у војничком шинелу са српском војничком капом шајкачом на глави. Он стоји достојанствено на вечној стражи, са пушком на рамену пркосећи агресору.

Баш када је споменик завршен и припремљен за постављање, почео је силовити здружени напад централних сила на Србију. Аустроугарска се у трећој офанзиви против Србије није усудила да је сама нападне, већ је иницијативу препустила Немачкој. Немачки цар Вилхелм Трећи и министри рата Хинденбург и Лудендорф одговоран задатак – поход на Србију – предали су на извршење фелдмаршалу Августу фон Макензену. Он је командовао овом операцијом и водио у том походу групу армија: 11. немачку армију, 3. аустроугарску армију и 1. бугарску армију – приближно око 800.000 војника.

Отпор Срба, којих је било трипут мање, био је задивљујући. Борили су се епским пожртвовањем. Београд је брањен неко-

Спомен-обележје се данас налази у Карађорђевој парку

лико дана, и са положаја изнад града, и на обалама река, и на градским улицама. У састав одбране Београда којом је командовао генерал Михаило Живковић Гвоздени, ушли су комбиновани одреди (10. кадровски пук; 7, 11. и 15. пешадијски пук трећег позива), Сремски одред и одред београдских жандарма,

док се на Бањичком летелишту базирала једна француска ескадрила.

Напад непријатеља на Београд започео је 6. октобра 1915. године у 14 сати јаким артиљеријском ватром, која није престајала до краја операције. Београд је тучен из 300 артиљеријских цеви, а гранате су падале усредсређеном ватром на све делове града. Због критичне ситуације и недовољног бројног стања наших бранилаца, наређено је да се рањеници спасавају сами како знају и умеју. Најзначајнију и пресудну одбрану за читав град – одбрану дунавског кеја – чинила су два реда ровова у којима су се налазили трећепозивци, сељаци, радници, жандарми и добровољци, док је дунавска одбрана поред пруге била боље утврђена и попуњена редовном војском КОВ пешадије и артиљерије. Ровови су били тик изнад воде, што је спасло људе Другог батаљона 10. кадровског пука, јер је непријатељ артиљеријом тукао циљеве у граду занемарујући обалу.

У пресудним часовима одбране града мајор Драгутин Гавриловић сакупио је око себе све војнике трећег позива, подофицире и официре другог батаљона, делове жандармеријских чета и Сремског добровољачког одреда командујући им „последњу заповест“: „Војници, тачно у петнаест часова непријатељ се има разбити вашим силним јуришом, разнети вашим бомбама и бајонетама. Наш пук је жртвован за одбрану Београда. Зато напред у славу, за краља и отаџбину.“

И опет су трећепозивци јуначки бранили земљу и штитили образ српске армије. У борбама за Београд непријатељ је претрпео велике губитке, близу 9.500 мртвих

и рањених. Али и трупе одбране Београда имале су велике губитке – око 5.000 погинулих и рањених.

Након пада Београда, немачке и аустроугарске окупационе снаге пронашле су тек завршену скулптуру и хтеле да је униште, али их је главнокомандујући Макензен спречио истичући да је то ратни трофеј и да се у част херојске одбране бранилаца Београда он не уништава већ као драгоцен ратни плен односи у Беч коментаришући то речима: „Да смо у својим редовима имали овакве јунаке, ниједну битку не бисмо изгубили.“ Чак је наредио да немачка армија на дунавском кеју подигне нови споменик српским браниоцима у знак поштовања према достојном противнику. Након слома централних сила 1918. године и завршетка Првог светског рата споменик је безбедно враћен у Србију, где је добио трајно место у Карађорђевој парку. Свечано је откривен и освешћен 29. јула 1923. године у присуству преживелих ратника и државног врха Краљевине Југославије.

Миомир Гарашанин,
Београд

Datum: 22.10.2026

Medij: Radar

Rubrika: Kultura

Autori: Radmila Stanković

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027; Beograd na vodi

Napomena:

Površina: 701

Naslov: Katarza je u nama

Strana: 64,65

FESTIVAL BLACKLIST

Katarza je u nama

Od igrokaza *Ovo nije predstava* do tribine na Fakultetu dramskih umetnosti gde je studentski bunt i započeo, umetnici su programom podsetili da je kultura živa i da prolazi svoj proces samoterapije

Radmila Stanković

U TRENUTKU KADA se *Radar* pojavi na kioscima, festival *Blacklist* je završen, trajao je od 14. do 21. oktobra, pod sloganom *Što kultura može ona to i sme*. I bio je prvi organizovani odgovor umetnika Srbije koji su zbog kritike vlasti izgubili profesionalne angažmane ili bili targetirani u proračunskim medijima. U grupi entuzijasta, organizatora ove jedinstvene manifestacije, nalazio se i glumac Milan Marić, koji je doprineo njenoj medijskoj vidljivosti.

Odavno publika u Centru za kulturnu dekontaminaciju u Beogradu nije s takvim emocijama ispratila jedan događaj, kao što je dugim, dugim aplauzom pozdravila glumce Šabačkog pozorišta na otvaranju festivala. Oni su izveli igrokaz *Ovo nije predstava*, koji je nastao nakon što je na čelo pozorišta došla Aleksandra Delić, bez ikakvih kvalifikacija za to mesto osim političke podobnosti vladajućoj Srpskoj naprednoj stranci. I organizatorku Jeleni Ivetić otpustila je zbog nove sistematizacije, a zapravo Jelena je podržala studente. Sve su to glumci snažno, izvanredno duhovito i oporo izveli u ovoj predstavi. Jedan od njih, Strahinja Barović nam je rekao: „Sjajni reditelji i dramaturzi su od srca pružili svu raspoloživu pomoć, ali smo odlučili da svoju priču ispričamo sami. Gotovo dokumentaristički, tekst se nametao nizom događaja koji su nas zadesili. Od prvog pritiska, preko pretnji i otvorene represije. Skoro ceo glumački ansambl, minus ljudi koji su u tom trenutku imali ozbiljne zdravstvene izazove ili se borili za potomstvo, na kratkom sastanku su potvrdili želju da se krene u proces stvaranja predstave, ali i proces samoterapije koji je ljudima naviklim na predan i posvećen rad, u ovoj fazi stagnacije, bio preko potreban.“

Barovićev kolega Miloš Vojnović nam je objasnio: „Ovo što ste gledali u CZKD je projekat neformalne grupe Šabačko pozorište o koncu. Grupa je oformljena 2025. godine

Datum: 22.10.2026

Medij: Radar

Rubrika: Kultura

Autori: Radmila Stanković

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027; Beograd na vodi

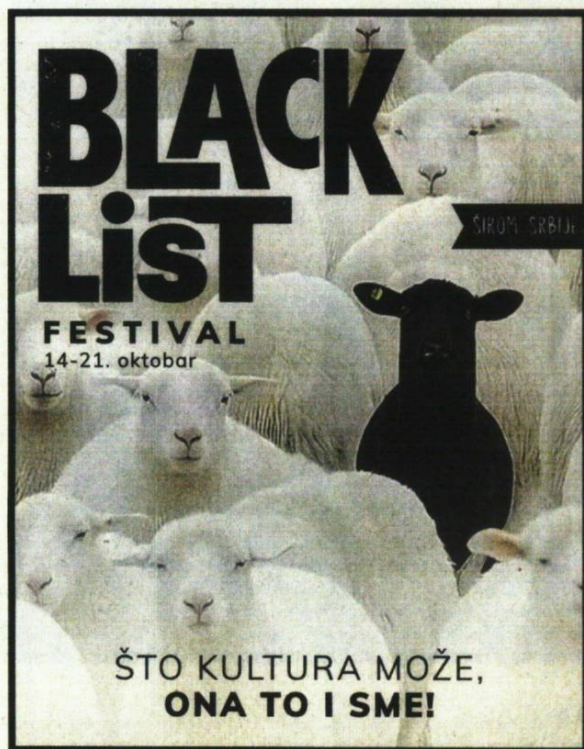
Naslov: Katarza je u nama

Napomena:

Površina: 701

Strana: 64,65

kao odgovor većine zaposlenih, uključujući ceo glumački ansambl Šabačkog pozorišta, na besmisleno i nezakonito otpuštanje koleginice, pritiske na zaposlene i nemarno vođenje i uništavanje ove ustanove kulture. Grupa je neprofitna i sprovodi aktivnosti koje za cilj imaju upoznavanje javnosti s problemima u Šabačkom pozorištu, ali i u poljima kulture i umetnosti, radnog prava, vladavine prava i slobode govora. Iako glavna nit radnje prati dešavanja u Šabačkom pozorištu, *Ovo nije predstava* nije lokalna priča, već se bavi temama koje su bitne na mnogo širem nivou, kao što su prava radnika, sloboda govora, solidarnost, umetnički integritet i smisao pozorišta.“

Glavni akter cele ove priče, Jelena Ivetić je posle izvođenja *Ovo nije predstava*, za Radar kazala: „Još jednom hvala svima koji mi pružaju beskompromisnu podršku. Ni 20 meseci posle nije zaboravljen slučaj otkaza u pozorištu u Srbiji. Sudski proces je u toku i za ovo vreme održano je pet ročišta. Spor za radno pravo bi trebalo da traje mnogo manje, ali... Nisam još uvek našla posao. Šabac je mali grad. Preduzetnici se plaše da bi ostali bez posla ako bi mene zaposlili. Mnogo je ljudi ostalo bez posla. Svako se bori na svoj način, mi putujemo i igramo našu *ne predstavu*. Katarza je u nama, u publici. Želimo da svi vide šta sistem radi, i to kulturi. Nećemo stati. Šabačko pozorište je malo i naše.“

Jedan drugi, jednako zanimljiv događaj *Blacklist* festivala, zbio se u nedelju 18. oktobra na Fakultetu dramskih umetnosti u Beogradu, mestu gde je počeo studentski bunt 22. novembra 2024. Na to je podsetio Goran Marković, jedan od učesnika tribine koja je organizovana na ovom fakultetu posle tri dana prikazivanja odabranih filmova, među kojima je bio i Markovićev *Majstori, majstori*: „Igrom slučaja, bio sam na FDU tog dana kada je sve po-

čelo, po onoj kišurini sam gledao početak bunta i danas verujem da to mora da uspe 25. oktobra, teško to može da propadne. Ovo vreme je pokazalo da je taj mladalački zanos još uvek živ. I da nije oslabio.“

Marković je govorio o iskustvima sa filmom *Majstori, majstori*, o cenzuri i cenzorima u prošlim vremenima, o tome zašto mu je bilo najteže dok je radio film *Variola vera...* Ostali učesnici tribine bili su Srđan Golubović, Srđan Dragojević i Dragan Bjelogrić.

Povodom svog filma *Krugovi*, reditelj Srđan Golubović je opisivao kako je izgledalo dok je snimao tragičnu priču o dvadesetšestogodišnjem Srđanu Aleksiću u Trebinju, na mestu gde su ga 21. januara 1993. prebili pripadnici Vojске Republike Srpske, jer je stao u odbranu svog druga Alena Glavovića, Bošnjaka. Od zadobijenih batina je pao u komu i preminuo šest dana kasnije:

„Kada sam radio film 2013. mislio sam da smo mi kao društvo spremni da se suočimo s prošlošću. Sve što nam se desilo kasnije tu moju veru je potpuno izbrisalo... Danas mislim da mnogo manje subverzivni ili problematični sadržaji od onih koji su bili u filmovima Dušana Makavejeva, Saše Petrovića ili Živojina Pavlovića ne bi dobili sredstva za film. Danas novac za film dobijaju samo autori koji su valjda na beloj listi.“

Prošle su tri decenije od pojave filma *Lepa sela lepo gore*, i tim povodom na ovoj tribini govorili su reditelj Srđan Dragojević i glumac i producent Dragan Bjelogrić. „Mi smo *Lepa sela* snimali 78 dana, što je danas misaona imenica“, rekao je na početku svog obraćanja publici Dragojević, objašnjavajući koliko je teško, skoro nemoguće, snimati danas film u Srbiji.

Za Dragana Bjelogrića, devedesete godine, u kojima se događala radnja ovog filma, veoma su slične današnjem vremenu: „Devedesetih je stvoren Vojislav Šešelj, stvorena je radikalna stranka, taj primitivizam u politici i ta mržnja koja odjednom narasta u jednom sloju srpskog društva. Među socijalistima je ipak postojala brana koja nije dozvoljavala da ta mržnja i taj prikriveni fašizam stupe na scenu. Nažalost, dolaskom na vlast markiranih radikala, imali smo period kada su folirali da su proevropski nastrojeni, ali su vremenom postajali sve jači, sve bahatiji, a sada kako se plaše da izgube to što su stekli, oni se vraćaju svojim fabričkim podešavanjima. I mi sada imamo situaciju u kojoj imamo crne liste, koje zaista nismo imali devedesetih.“

Ilustrujući situaciju kad je reč o finansiranju u srpskoj kinematografiji, Dragojević je rekao: „Telekom je poslednjih deset godina potrošio 350 miliona evra na serije, a RTS 150 miliona. To je pola milijarde evra potrošenih na nekoliko jako dobrih serija i sto užasnih koje su rađene samo da bi se oprali neki novci i da neki polutalentovani dobiju priliku da se obogate. Jedna scenaristkinja mi se pohvalila da je kupila dva stana u Beogradu na vodi od takvih scenarija. A mi dve godine nemamo konkurs jer su te pare otišle u Ekspo.“ ■

Datum: 22.10.2026

Medij: Radar

Rubrika: bez naslova

Autori: Duško Vuksanović

Teme: Grad Beograd; Beograd na vodi

Naslov: Naprednjaci „lagerovali“ 81.000 stanova

Napomena:

Površina: 1223

Strana: 38,39

Ekonomija na radaru

MASOVNO ZADUŽIVANJE DRŽAVE, JAVNE INVESTICIJE
I USMERAVANJE KORUPTIVNIH PRIHODA U STANOGRADNJU

Naprednjaci „lagerovali“ 81.000 stanova

U prethodnih osam godina izgrađeno je 234.000, a prodato 153.000 stanova, dok za 5,7 miliona sagrađenih kvadrata, koji su koštali više od pet milijardi evra, nije bilo kupaca. Za koga se onda gradi još 50.000 stanova i ko od toga ima koristi

Duško Vuksanović

BROJ IZGRAĐENIH STANOVA u Srbiji od 2018. do 2025. je udvostručen, sa 18.000 na 36.300, dok je vrednost građevinskih radova u stanogradnji, prema podacima zvanične statistike, porasla skoro tri puta, sa 380 miliona na 1,1 milijardu evra. Trenutno se, na osnovu broja izdatih građevinskih dozvola, gradi oko 50.000 stanova, od čega više od polovine u Beogradu, gde je u poslednje četiri godine završeno 33.000, a prodato tek 20.000 stanova.

U naučnom radu *Korupcija, zaduženost zemlje i poreski prihodi 2000–2025*, objavljenom u Zborniku Naučnog društva ekonomista Srbije, ukazao sam na direktnu vezu između masovnog zaduživanja države, javnih investicija u infrastrukturu i koruptivnih prihoda koji su se iz tih poslova prelili pravo u masovnu stanogradnju. Realne potrebe, sa stanovišta finansijskih mogućnosti stanovništva, ne zahtevaju gradnju više od 15.000–16.000 stanova godišnje. Uostalom i popis iz 2022. je pokazao da u Srbiji ima 320.000, a u Beogradu bar 100.000 stanova koji se uopšte ne koriste ili se u njima retko boravi. Neobuzdano investiranje u nešto što će dugo ostati mrtav kapital di-

rektno upućuje na zaključak da je taj novac lako stečen. U normalnim okolnostima, građevinske kompanije ili investicioni fondovi finansijsku konstrukciju za izgradnju stanova baziraju na sopstvenim sredstvima, projektnom finansiranju kroz bankarske kredite i na pretprodaji stanova uz sukcesivne uplate kupaca.

Za razliku od njih, vlast SNS-a u poslednjih desetak godina primenjuje drugačiju matricu za ostvarivanje brze i ogromne zarade iz koruptivnih poslova. Prvo se uzimaju državni zajmovi, zatim se pokreću ogromni infrastrukturni radovi sa direktnim pogodbama, nakon čega nosioci vlasti počinju da gomilaju ogromno bogatstvo.

Iako podaci Republičkog zavoda za statistiku i Republičkog geodetskog zavoda nisu potpuno usklađeni na nivou jedne kalendarske godine, posmatranje višegodišnjeg niza njihovih evidencija jasno razotkriva ključne trendove u izgradnji i prodaji stanova. RZS u okviru širih oblasti, ali u odvojenim evidencijama, beleži podatke o broju i površini završenih stanova na nacionalnom nivou, kao i na nivou regiona i opština. Pored toga, ova institucija prati godišnje podatke o vrednosti izvedenih građevinskih radova u stanogradnji i vodi posebnu mesečnu evidenciju o broju i vrstama izdatih građevinskih dozvola. Tako su, na primer, u periodu od juna 2024. do maja 2026. izdate dozvole za izgradnju 4.500 zgrada sa oko 53.000 stanova.

RGZ, pak, u svojim kvartalnim, polugodišnjim i godišnjim izveštajima prati aktivnosti na samom tržištu nekretnosti i vodi preciznu evidenciju o broju kupoprodajnih ugovora, prosečnoj površini i cenama prometovanih stanova, jasno razdvajajući starogradnju od novogradnje, kao i o lokaciji i ukupnoj vrednosti prometovanih nekretnosti na nivou države, okruga i gradova. U ovim izveštajima navodi se broj ugovora o

ULTRASKRIP / SHUTTERSTOCK

Datum: 22.10.2026

Medij: Radar

Rubrika: bez naslova

Autori: Duško Vuksanović

Teme: Grad Beograd; Beograd na vodi

Naslov: Naprednjaci „lagerovali“ 81.000 stanova

Napomena:

Površina: 1223

Strana: 38,39

prometu stanova, pri čemu jedan ugovor može uključivati kupovinu jednog ili više objekata. Stvarni broj prometovanih stanova dobija se daljim proračunom na osnovu podataka RZS-a o prosečnim površinama i cenama, kao i ostvarenih vrednosti na tržištu izraženih u evrima, i on je u proseku za oko pet odsto veći od samog broja sklopljenih ugovora.

RGZ takođe vodi evidenciju o ugovorima koji uključuju i neku fazu plaćanja tokom izgradnje (preprodaju). Primera radi, preduzeće Beograd na vodi na svom zvaničnom sajtu navodi podatak da je od 2015. prodavalo stanove i pre početka gradnje, a da je do sredine maja 2026. prodalo 10.000 stanova, dok je u istom periodu kupcima fizički predato tek 6.000 useljivih jedinica. Ipak, posmatranjem podataka u kontinuitetu od nekoliko godina, dolazi se do visoke uporedivosti pokazatelja o dinamici izgradnje i realne prodaje novoizgrađenih stanova.

O intenzitetu stanogradnje, osim vizuelnog utiska na terenu, svedoče i zvanični podaci RZS-a o godišnjoj vrednosti izvedenih građevinskih radova. Od 2015. do 2025. ona je porasla više od četiri puta, sa prvobitnih 250 miliona na čak 1,2 milijarde evra. Sami građevinski radovi čine značajan udeo u strukturi ukupnih troškova stanogradnje, u koje ulaze i troškovi nabavke zemljišta, doprinosi za uređivanje građevinskog zemljišta, projektovanje, kao i brojne druge usluge. Ovi troškovi variraju u zavisnosti od lokacije, kvaliteta gradnje, nivoa cena radova i naknada, izbora materijala i dodatne opreme.

Investitori tokom izgradnje stanova po pravilu najpre koriste sopstvena sredstva. Kao suinvestitore često uključuju vlasnike parcela, koji u zamenu za vrednost placa dobijaju stanove u budućoj zgradi. Nakon dobijanja građevinske dozvole kreću u preprodaju nezavršenih stanova, a u završnoj fazi, nakon što završe 80 odsto radova, po potrebi mogu uzeti i bankarski kredit da završe objekat. U tom slučaju dobit od prodaje deli sa suinvestitorima, ali je profitna stopa na uloženi kapital znatno viša nego kada bi pojedinac samostalno investirao.

U praksi tržišna cena stanova u Srbiji je od 50 do 70 odsto veća od bruto cene koštanja, pa je taj koeficijent između 1,5 i 1,7. S obzirom na to da je stopa PDV-a za novogradnju 10 odsto, da taj porez plaća kupac i da je, prema podacima RZS-a, prosečna cena novoizgrađenih stanova u 2025. bila 1.706 evra po kvadratu, to znači da je neto prihod za investitora bio 1.550 evra, a uz koeficijent 1,7 su bruto troškovi iznosili 911 evra po

Neobuzdano investiranje u nešto što će dugo ostati mrtav kapital upućuje na zaključak da je taj novac lako stečen, a ovaj trend će trajati sve dok ne presahne koruptivni izvor finansiranja takvih projekata

kvadratnom metru. Kada se taj iznos pomnoži sa 5,7 miliona kvadrata, koliko je ukupna površina 81.000 sagrađenih, a neprodanih stanova u Srbiji od 2018. do 2025, ispostavlja se da je bruto vrednost investicija, zarobljenih u neprodanim stanovima, čak 5,12 milijardi evra.

Mehanizam koji dovodi do toga da se grade i stanovi za koje nema kupaca, nema skorijeg istorijskog pandana, osim u bivšim zemljama sa komandnom, planskom ekonomijom, koje su loše planirale sopstvene potrebe.

U Srbiji, međutim, ova pojava ima drugačiju pozadinu, jer se radi o ulaganju privatnog novca, koji je delom stečen i korupcijom.

Postoji, naime, osnovana sumnja da je profit ostvaren korupcijom na najvećim državnim projektima poslužio za pokretanje ciklusa stanogradnje širokih razmera. Nosioci ovog procesa su građevinske kompanije kao dirigovano određeni izvođači ili podizvođači na državnim projektima.

U ove poslove uključuje se sve više poslovnih partnera, snabdevača građevinskim i drugim materijalima, te firme koje pružaju razne usluge. Takvih preduzeća ima više hiljada, pri čemu su mnoga osnovana „idući u susret događajima“, zapravo, formirali su ih državni i lokalni funkcioneri i pomagači koji organizuju i realizuju sve vrste javnih poslova.

Naizgled, sa kapitalom zarobljenim u neprodanim kvadratima, u normalnim okolnostima investitori bi izgubili mogućnost njegovog obrtanja u novim ciklusima gradnje. Međutim, pošto stanovništvo nema potrebu za tolikim brojem izgrađenih stanova, „naši“ investitori u procesu gradnje kao sredstvo plaćanja ili kompenzacije za radove i usluge uvode buduće stanove. Na taj način izvođači i dobavljači polako postaju suinvestitori i vlasnici izgrađenih nekretnina. Tako se formira novo, paralelno tržište i vrši disperzija vlasništva na aktere koji poseduju manji ili veći broj stanova i čekaju vreme za njihovu prodaju.

Kontrolu cena na tržištu sprovodi političko-građevinski kartel, pa se lanac izgradnje stanova nastavlja istim tempom, bez obzira na to što će se već ove godine pojaviti još desetak hiljada stanova, za koje kupaca neće biti. Za sada, neprodani stanovi ostaju u vlasništvu više hiljada pravnih i fizičkih lica, a obaveze vraćanja javnog duga kroz budžet prevalice se na teret svih građana. Ovaj trend će trajati sve dok ne presahne koruptivni izvor finansiranja koji se organizuje na najvišem državnom nivou, ili još tačnije, do promene vlasti. ■

autor je radio na poslovima organizacije obuke za poreske službenike

Model odlazeće vlasti je da najpre zaduži državu, zatim pokreće ogromne infrastrukturne radove i sklapa direktne pogodbe, nakon čega njoj bliski ljudi počinju da gomilaju ogromno bogatstvo

Radar 22. oktobar 2026.

39

Datum: 22.10.2026

Medij: Politika

Rubrika Beograd

Autori: redakcija

Teme: Predsednici gradskih opština

Napomena:

Površina: 107

Naslov: Renoviranje Doma kulture u Guncatima

Strana: 14

Реновирање Дома културе у Гунцатима

Дом културе у Гунцатима начео је зуб времена, па је на радост житеља овог барајевског насеља почело комплетно реновирање овог објекта. У току је прва фаза радова, коју су обишли Братољуб Станисављевић, председник Општине Барајево и Никола Илић, начелник Одељења за инвестиције, комуналне и грађевинске послове. Они су оценили да ће завршетком послова бити комплетиран инвестициони план током кога су у потпуности обновљени домови културе у Великом Борку, Барајеву, Бождаревцу и Вранићу.

А. К.

Фото ГО Барајево

Datum: 22.10.2026

Medij: Radar

Rubrika: bez naslova

Autori: Milan Janković

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:

Površina: 1223

Naslov: Legalizovana diskriminacija

Strana: 42,43

Ekonomija na radaru

NAPREDNJAČKA VLAST I ZAPOSŁJAVANJE OSOBA SA INVALIDITETOM

Legalizovana diskriminacija

Umesto da zaposle osobu sa hendikepom, 95 do 97 odsto poslodavaca je svakog meseca plaćalo paralelni porez i u prethodnih 15 godina u budžet su uplatili 1,2 milijarde evra. Samo od tri do pet odsto ih je koristilo olakšice ili refundaciju troškova, koje je vlast od 2013. sve teže vraćala, osim stranačkim kolegama

Milan Janković

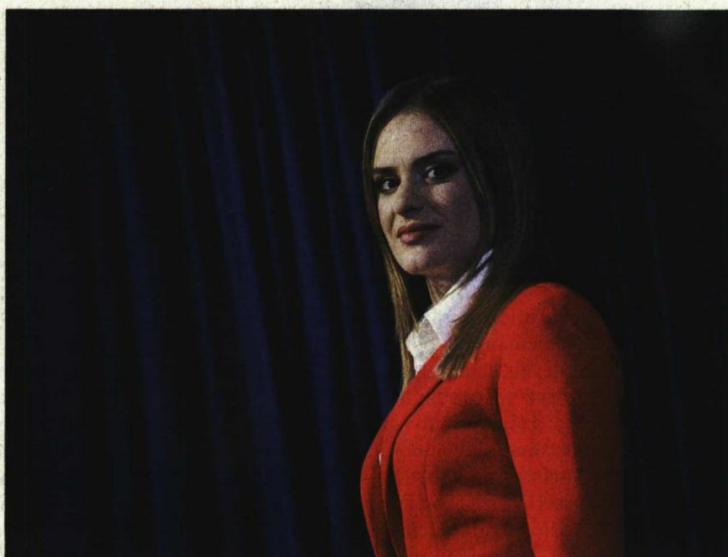
POLOŽAJ OSOBA SA hendikepom nije ni previše težak, naročito ako pitate vlast, a ni lak, ako je pitate tokom predizborne kampanje. Doduše, lak društveni položaj kao da ne postoji, ali skoro svaka vlast problemima osoba sa hendikepom pristupa olako i time se sve kaže, a ne troši se veliki broj reči.

Sve je počelo 2010, kad je donet Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom. Taj zakon je trebalo da doprinese boljem položaju osoba sa hendikepom u društvu, ali je suštinski samo legalizovao diskriminaciju prema osobama sa hendikepom u zapošljavanju. Jer, kako drugačije tumačiti ključnu odredbu u Zakonu koja se svodi na plaćanje paralelnog poreza od strane poslodavaca.

Na određeni broj zaposlenih (19, 49, 99, 149 i tako dalje na svakih 50) poslodavac je u obavezi da plaća paralelni porez ako na navedeni broj zaposlenih nema zaposlenu osobu kojoj je kategorisan određeni procenat disfunkcionalnosti u vidu invaliditeta.

Dakle, ako poslodavac odluči da se ponaša diskriminatorski i neće da zapošljava osobe sa hendikepom – to može, ali mora svakog meseca da plaća paralelni porez i to je po zakonu koji je trebalo da doprinese boljem položaju osoba sa hendikepom. Na osnovu primene ovog zakona, za 15 godina, u budžet Srbije je inkasiran iznos od oko milijardu i dvesta miliona evra. Na nivou apsolutnih brojeva ovaj iznos je niži, ali je u početnim godinama vrednost evra bila veća.

Ovih oko milijardu i dvesta miliona evra je posledica činjenice da je između 95 i 97 odsto poslodavaca biralo

Resorna ministarka, sklona zavetovanju: Milica Đurđević Stamenkovski

plaćanje penala u vidu paralelnog poreza, dok je samo od tri do pet procenata u različitim periodima koristilo različite subvencije u vidu refundacije troškova prilagođavanja (koje je od 2013. država sve teže refundirala, osim ako nije u pitanju stranačka pripadnost), zatim oslobođanje plaćanja poreza i doprinosa za zaposlenu osobu sa hendikepom u trajanju od godinu ili dve. Zapamtite ovaj deo rešenja, koji je bio kakav takav podsticaj poslodavcima da se odluče na zaposlenje osoba sa hendikepom.

Nastavilo se – ili je, ipak, sve započelo, jer od njih sve i počinje i pre njih ničeg bilo nije – 2013. sa rekategorizacijom osoba sa težim funkcionisanjem odmah nakon njihovog zaposlenja. Šta zapravo znači rekategorizacija? Rekategorizacija se odnosi na korišćenje prava na

Datum: 22.10.2026

Medij: Radar

Rubrika bez naslova

Autori: Milan Janković

Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:

Površina: 1223

Naslov: Legalizovana diskriminacija

Strana: 42,43

negu i pomoć drugog lica i u tom segmentu socijalne zaštite postoje tri kategorije – pravo na uvećani dodatak, osnovno pravo kao takvo sa manjim iznosom nadoknade i kategorija kojoj to pravo nije priznato ili je dolaskom SNS na vlast i ulaskom u sistem to pravo oduzeto.

U praksi se cela procedura sprovodila tako što je sistem osobu, za čije zaposlenje je poslodavac ostvario neku subvenciju ili je počeo da uplaćuje manji iznos na ime paralelnog poreza, pozivao na rekategorizaciju i u skoro 95 odsto slučajeva je listom skidao (oduzimao) pravo na negu i pomoć drugog lica za jedan nivo, sa uvećanog na osnovni nivo, a sa osnovnog je ljude ostavljao bez prava samo zbog toga što su ostvarili pravo na rad, koje je valjda osnovno ljudsko pravo. Ali, ne za svakoga i ne u doba vladavine SNS-a i Vučića.

Na skupu dveju premijerki, Norveške i Srbije, sa predstavnicima civilnog društva, obema sam postavio pitanje da li je objektivno da neko u sistemu očekuje da osoba sa hendikepom kada se zaposli može da zarađuje za svoje osnovne troškove i dodatno da zaradi da može da plaća nadoknadu drugoj osobi koja joj pruža podršku u funkcionisanju. Kao odgovor sam dobio praktično i semantičko zamuckivanje, kao i pominjanje Brankice Janković kao faktora u mogućem rešavanju problema. Svakako, sistem je nastavio kako ume, sa oduzimanjem ili umanjenjem prava društveno slabijima, eugenistički ili SNS-ovski, sasvim je svesjedno.

Oduzimanje prava na uvećani dodatak prava za negu i pomoć drugog lica, u nakaradno napravljenom sistemu podrške osobama sa hendikepom, ima dodatnu težinu i posledice iz razloga što je za navedeno pravo vezano ostvarivanje i niza drugih prava iz sistema socijalne i zdravstvene zaštite, tako da kada je neko jednom obespravljen bude obespravljen, ako može, do iskorenjivanja.

S obzirom na to da koristim pojam hendikep, a u zvaničnoj normativi se koristi termin invaliditet, prilika je da objasnim da je hendikep pozitivan društveni konstrukt koji definiše nejednakost i (društvenu) potrebu za izjednačavanjem mogućnosti i uslova, a da invaliditet definiše medicinsku disfunkcionalnost i kao pojam društveno etiketira, odnosno ima negativno značenje koje se najviše manifestuje prema osobama sa vidljivim i mentalnim hendikepom.

Mnogim osobama sa hendikepom, za čije je zaposlenje poslodavac ostvario neki „popust“, dolaskom SNS-a na vlast oduzeta su postojeća prava, samo zato što su ostvarili pravo na rad, koje je valjda osnovno ljudsko pravo. Ali, ne za svakoga i ne u doba vladavine SNS-a

Jedna od kratkoročnih potreba u vezi sa osobama sa hendikepom je Zakon roditelj-negovatelj, koji je u većini stvari problematičan, jer dugo samo produbljuje probleme i osobe sa hendikepom instrumentalizuje i društveno pasivizuje, ali o tome ćemo drugi put. Elem, nakon usvajanja Zakona roditelj-negovatelj, resorna ministarka, sklona zavetovanju sa skupljena tri nokta i enormnim računima iz kozmetičkih salona, dakle Milica (Zavetnica) Đurđević Stamenkovski je na Kalemegdanu organizovala hepening na kome je obezbeđeno prisustvo većeg broja korisnika tog zakona. Taj skup bio je masovniji od koncerata sa prefiksom moto festival, koje je ove godine čaci pokret pokušao u više navrata da organizuje i svaki put je bilo više izvođača nego bajkera.

Nažalost, druga vrsta bajkera, uglavnom na četiri točka, morala je da se vozika na skupu koji je organizovan ministarki sa dva prezimena i bez diplome fakulteta u čast, a kako bi ona sebi i valjda Aleksandru Vučiću prikazala da može da obezbedi prisustvo većine korisnika primanja na osnovu zakona po kome će se primanja najlojalnijima isplaćivati od druge polovine oktobra 2026.

Na kraju, ali isto je i da je na početku, otprilike u isto vreme kada je usvojen Zakon roditelj-negovatelj usvojena je izmena Zakona o porezu, kojom se poslodavcima, koji se odluče da zaposle osobe sa hendikepom, ukidaju subvencije. Na osnovu te izmene jedina mera u podsticaju zapošljavanja osoba sa hendikepom ostaje plaćanje paralelnog poreza od strane poslodavaca, od kojeg jedino država ima benefit, jer se svih ovih godina u njenu kasu slilo oko 1,2 milijarde evra.

Sa aspekta državnog budžeta primena navedena dva zakona svodi se maltene na presipanje iz šupljeg u prazno, ali sa nastavkom primene ideologije i naplatom paralelnog poreza nedvosmislen je pokazatelj tendencije instrumentalizacije osoba sa hendikepom za obezbeđivanje sredstava za Ekspo ili kozmetičke tretmane dosadašnjih ministarki – Đurđević Stamenkovski, pre nje Darije Kisić Tepavčević, ali i Zorane Mihajlović, guvernerke Jorgovanke Tabakovičke i ovih mlađih, kojima je sasvim svesjedno da li su starlete ili državne službenice. ■

autor je psiholog i aktivista u oblasti prava osoba sa hendikepom

Ministarki sa dva prezimena i bez diplome fakulteta u čast organizovan je skup kako bi ona sebi i valjda Vučiću prikazala da može da obezbedi prisustvo većine korisnika Zakona roditelj-negovatelj, po kome će se primanja najlojalnijima isplaćivati od druge polovine oktobra 2026.

Radar 22. oktobar 2026.

43

Datum: 22.10.2026
Medij: NIN
Rubrika: Bez naslova
Autori: Milan Grujić
Teme: Grad Beograd

Napomena:
Površina: 980

Naslov: Srbija bira

Strana: 8,9

ПОЛИТИКА

ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ 2026.

Србија бира

Велики дуел власти предвођене Александром Вучићем и студентског покрета донеће нам, према свим прогнозама, најнеизвесније скупштинске изборе у последњих 14 година. Али избори су само први део процеса, након њих следе преговори о формирању владе, који у зависности од резултата могу бити исто толико занимљиви и компликовани. А чекају нас и председнички избори

Србија ће након парламентарних избора који се одржавају у недељу добити 18. по реду владу у 15. изборном циклусу од увођења вишестраначја 1990. године.

Тих 36 година демократије може се поделити на три периода, Милошевићев, који је трајао првих десет година, постмилошевићев, од 2000. до 2012, обележен политиком убијеног премијера Зорана Ђинђића, Војислава Коштунице и Бориса Тадића, и период у ком је Александар Вучић доминантна политичка фигура у земљи - од 2012. до данас.

Србија у ове изборе, за које се скоро сви посматрачи и учесници једногласно слажу да ће бити једни од најнеизвеснијих од 1990. године, улази под оптерећењем скоро двогодишње политичке и друштвене кризе проистекле из новосадске трагедије када је у паду надстрешнице железничке станице страдало 16 људи. Након ове трагедије и напада групе људи на студенте Факултета драмских уметности у Београду, у моментима док су акцијом 15 минута ћутања одавали почаст погинулима, дошло је до

Избори су најбољи начин да земља изађе из кризе, али је основна претпоставка за то да сви актери изборног процеса признају резултате, као и да изборни дан и потоњи дани до конституисања Скупштине, формирања већине и нове владе протекну у миру - без насиља које би делегитимисало цео изборни процес

масовних студентских и грађанских протеста, и потпуне блокаде сва четири државна универзитета. Пошто власт, према мишљењу комисије Ректората УБ, није испунила основна четири студентска захтева, међу којима је основни био отварање комплетне документације о реконструкцији станице, академици су тражили ванредне изборе, које су на крају и добили.

Студенти на биралишта излазе са својом листом, углавном састављеном од универзитетских професора и јавних личности, а према свим анкетама биће најозбиљнији такмац владајућој Српској напредној странци и листи коју предводи донедавни председник Србије Вучић. Део опози-

ције одлучио је да подржи студенте, а део да изађе на изборе, али је велико питање да ли ће две најснажније и најрелевантније листе које су се одлучиле за другу опцију - Европска Србија и Аутентична десница - уопште прећи цензус од три одсто. Поједини аналитичари и истраживачи доводе у питање и прелазак цензуса Социјалистичке партије Србије, који је био неупитан на свим изборима од 1990, па би чак могло да се догоди да се у парламенту, поред представника мањинских народа, нађу и посланици само две изборне листе - Вучићеве и студентске.

Право гласа на недељним ванредним парламентарним изборима има

Проглашене изборне листе

1. Александар Вучић - Уједињена Србија	250*
2. Ивица Дачић - Фактор стабилности (СПС, ЈС, СДП, Зелени Србије)	250
3. Студентска листа - Студенти побеђују	250
4. Расим Љајић - Људски	250
5. Савез војвођанских Мађара - др Балинт Пастор	250
6. Усаме Зукорлић - Покрет за уједињење	181
7. Руска странка - Србија у БРИКС-у - Слободан Николић	25
8. Аутентична десница - др Милош Јовановић (Нови ДСС - Монархисти - Српска коалиција НАДА - Национално демократска алтернатива - Нова демократска странка Србије - Покрет за краљевину Србију) - Одважно српски	250
9. Европска Србија - Мариника Тепић - Здравко Понош - (Странка слободе и правде, Србија центар - Срце, Солидарност - Самоодбрана - Ослобођење)	246
10. СДА Санџака - Чувари Санџака	35
11. Богољуб Карић - Покрет Снага Србије	250
12. Либерално-зелена странка - За слободну и чистију Србију	45
13. Бирам правду - бирам будућност - Коалиција снага - проф. др Ферид Булић - Василиос Провелегиос - Странка будућности и развоја - Грађанска странка Грка Србије	22
14. Странка руско-српског јединства - Руси и Срби браћа заувек	15
15. Гале, ово је за тебе - Петар Ђурић премијер Србије	9
16. Владимир Гајић - Алтернатива за Србију - Народна странка, Бунт - Права Србија - Бунт - НАСТОЈАЩА СЕРБИЈА	50
17. Албанска коалиција	10
18. Мајка Србија - Груда	28

*Број кандидата за посланике

Datum: 22.10.2026
Medij: NIN
Rubrika: Bez naslova
Autori: Milan Grujić
Teme: Grad Beograd

Napomena:
Površina: 980

Naslov: Srbija bira

Strana: 8,9

6.450.523 ljudi, i oni će glasati na ukupno 8.210 biračkih mesta, ne računajući dijasporu i mesta u zatvorima.

Из дијаспоре се за гласање пријавило чак 102.147 бирача, што је око три пута више него у претходним циклусима. Они ће гласати на 93 бирачка места, а гласаће први пут по српском времену без обзира у којој временској зони живе.

Број грађана са правом гласа мањи је за 50.143 у односу на последње скупштинске изборе одржане 17. децембра 2023, када је могло да гласа 6.500.666 бирача.

Најчешће критике у вези са бирачким списком своде се на констатацију да је број бирача скоро исти броју становника у Србији, што јесте тачно, а разлог је једноставно објашњив - у бирачком списку се налазе и сви наши држављани који живе у иностранству, а којима се по том основу не може ускратити право гласа.

Изборна кампања је протекла релативно мирно (до писања овог текста у уторак), уз свега неколико мањих инцидената када су се присталице две стране нашле на истом месту. Вучић се дао у обилазак великог дела Србије и разговор са грађанима, а једине веће скупове СНС је одржала у Београдској арени и на Тргу слободе у Новом Саду. Студенти су се с друге стране одлу-

Најчешће критике у вези са бирачким списком своде се на констатацију да је број бирача скоро исти броју становника у Србији, што јесте тачно, а разлог је једноставно објашњив – у бирачком списку налазе се и сви наши држављани који живе у иностранству, а којих има више од милион

чили на кампању од врата до врата, организовање свакодневних трибина по градовима, бициклирање и маршеве из Зајечара, Новог Сада и Шапца ка Београду, где ће на Славији одржати завршни митинг последњег дана предизборне кампање. Остале веће листе углавном користе своје право представљања на телевизијама, првенствено на јавном сервису, борећи се за цензус и улазак у парламент.

Србију убрзо након одржавања парламентарних очекују и председнички избори, који морају бити одржани до 27. децембра ове године, с обзиром да је председник Вучић поднео оставку 27. септембра. Рок је три месеца, а минималан период за изборну кампању 45 дана. Студент-

ски покрет нема профилисаног јаког кандидата за председника, помињу се многе јавне личности, али тај покрет и не функционише на лидерском нивоу. С друге стране, кандидата садашње власти можда треба тражити међу личностима које су најистакнутије у овој кампањи, а ту су први Ана Брнабић и Синиша Мали. Нема мало оних који мисле да је најјачи кандидат напредњака заправо Томислав Николић, човек који је победио Бориса Тадића 2012. и који има право на још један мандат. Вучић је недавно поменуо да ће бити замењено и најмање 50 одсто функционера на локалу, што је у неким круговима протумачено као остављање могућности да заједно са председничким буду одржани и локални избори.

Избори 25. октобра најбољи су начин да Србија изађе из кризе у којој се налази, али је основна претпоставка за то да сви актери изборног процеса признају резултате, као и да изборни дан и потоњи дани до конституисања Скупштине Србије и формирања скупштинске већине и нове владе протекну у миру - без икаквог насиља. Свако насиље и евентуални нереди делегитимисали би цео изборни процес, па самим тим и нови сазив парламента и владу која проистекне из воље посланика.

Милан Грујић

Datum: 22.10.2026
Medij: Nedeljnik
Rubrika: Bez naslova
Autori: Hana Pišćević
Teme: Expo 2027/Expo Beograd 2027

Napomena:
Površina: 337

Naslov: Braćo i sestre

Strana: 59

Kroz roletnu

Piše Hana Pišćević

Braćo i sestre

Ova kolumna je moja poslednja kolumna pre izbora. Izaći će u četvrtak, na dan protesta, tačno pred izbornu tišinu. Volela bih da kažem i poslednji tekst napisan pod ovom vlašću ali neću. Polako. Zavesa se ne spušta dok se svi glumci ne poklone. Ali mogu da kažem da lako vidim kako se svima nama život deli na pre i posle izbora. Meni se život već jednom podelio na pre i posle kada sam 2017. imala tešku saobraćajnu nesreću.

Mogla bih da pišem o svemu što se desilo u ove dve godine od pada nadstrešnice ali radije bih nabrojala nekoliko prizora kojima sam lično prisustvovala u poslednjih par meseci i koji su mi dali vetar u leđa. Osmogodišnji sin moje sestre samoinicijativno makazama na paramparčad seče torbu za likovno sa Ekspo logotipom koju su dobili u školi. Penzioner na autobuskoj stanici lepi nalepnicu 'Kad porastem biću student' na klupu a onda zadovoljno seda na nju. Čerka moje prijateljice ruši svoju veliku lego konstrukciju i viče: „Pada vlada!“ Grupa studenata, mladići i devojke koji stoje ispred mene, grle se i govore: „Sledeći put grlimo se slobodni!“ Moji roditelji i njihova ekipa prijatelja dogovaraju se o zajedničkom odlasku na glasanje onako kako su devedesetih zajedno išli na demonstracije.

Prijatelji koje sam srela na protestima koje godinama nisam videla. Mamina prijateljica koja je na protestu srela svoju gimnazijsku ljubav i od tad se nisu razdvojili. Protesti kao novo mesto susreta. Lice maloletnog sina maminog prijatelja prekriveno nalepticama 'Studenti pobeđuju'. Komšinica koja svaki put kad iza-

de do prodavnice, bankomata ili da prošetata psa okači pištaljku oko vrata jer kako kaže, ko zna da l' je negde neki skup kom će želeti da se pridruži.

Mogla bih da nabrajam do sutra, svako ima svoj spisak slika koje su ga ohrabri- le, kako one doživljene tako i one koje smo gledali s različitih ekrana ili čuli od prijatelja. A slike su ono što izvlačimo iz džepova kad nas uhvati strah, tuga ili nesigurnost. Još otkad sam bila dete, svaki put kada prolazi hitna a svi se (a da im niko to izričito ne naredi) pomere u stranu, naježim se od glave do pete i ose- tim nekakav nalet ponosa zbog solidarnosti ljudi oko sebe. Isto važi i za aplauz glumcima u pozorištu, kada svi zdušno tapšemo (čak i kad nam se ne dopada predstava) jer poštujemo i uvažavamo glumački trud.

E tako se osećam ove duge dve godine na svakom protestu, skupu, šetnji. Kada sam dočekivala studente na biciklima s bebom u marami, zavolela sam svoje ljude i zemlju više nego ikad pre. Može se reći da sam nekad svoju zemlju volela samo kroz ljude koje poznajem i mesta na kojima sam bila a sada volim i svaki grad u kom nisam bila i mnoge ljude koje još uvek nisam srela.

Sve što se trenutno dešava u Srbiji je sigurno u nekima pojačalo želju da odu ali verujem da je u velikoj većini baš probudilo želju da ostanu. Ja sam jedna od tih, čak i da se ova borba ne okonča sledeće nedelje, nego daljom borbom, ja ne želim da odem iako mogu da odem i na tome sam zahvalna svakom čoveku koji je bio na pravoj strani čitavo ovo vreme. Još malo... Srećno nam bilo, braćo i sestre! Studenti pobeđuju! **N**

Datum: 22.10.2026

Medij: NIN

Rubrika: Dodatak

Autori: redakcija

Teme: Grad Beograd

Napomena:

Površina: 1963

Naslov: Izborna lista Aleksandar Vučić - Ujedinjena Srbija

Strana: 18,19,20,21

СПЕЦИЈАЛНИ ДОДАТАК

Изборна листа Александар Вучић – Уједињена Србија

(ОДГОВАРАЛА АНА БРНАБИЋ)

1. Унутрашња политика и схватање државе

Када бисмо своју политичку филозофију морали да сажмемо у једну реченицу, рекли бисмо да верујемо у снажну Србију која служи својим грађанима, а не у државу која управља њиховим животима. Таква држава мора самостално да доноси одлуке, вођена интересима својих грађана, а не захтевима страних сила. Људи морају бити слободни да раде, стварају, говоре и одлучују о свом животу. Али слобода мало значи некоме ко нема посао, не може да се лечи или нема коме да се обрати када доживи неправду.

Зато не верујемо да држава треба да бира између слободе, правде, поретка и идентитета. Мора да штити све те вредности. Нема слободног друштва без поретка, али нема ни легитимног поретка без закона који једнако важе за све. Нема социјалне правде без снажне економије, као што ни привредни раст нема пун смисао ако га људи не осете кроз запослење, веће приходе, бољу здравствену заштиту и сигурнију будућност своје деце.

За нас држава није апстракција. Њена снага мери се тиме да ли може да изгради пут, школу и болницу,

обезбеди лекове и заштити грађане. Предвођена Александром Вучићем, Србија је у протеклих четрнаест година изградила више од 630 километара нових ауто-путева и брзих саобраћајница, више него 67 година пре тога, а још око 400 километара је тренутно у изградњи. Завршена је брза пруга Београд-Суботица, нови универзитетски клинички центри у Београду, Нишу, Новом Саду, бројне опште болнице по Србији, четири научно-технолошка парка - у Београду, Новом Саду, Крагујевцу и Чачку, а завршава се и у Крушевцу, основани су нови научни институти. То су конкретни примери државе која грађанима враћа оно што улажу у њу, кроз јавне услуге и инфраструктуру.

Грађани Србије су кроз историју чули много великих обећања. Зато имају пуно право да буду скептични. Ту скепсу не доживљавамо као увреду, већ као обавезу да покажемо резултате и саслушамо људе. Пут, болница, ново радно место, пензија исплаћена на време и одговор локалне самоуправе вреде више од било ког говора.

Не желимо да грађани буду важни само на дан избора. Министар, директор јавног предузећа или градоначелник мора да буде доступан и

када нема камера ни кампање. Када се неко обрати институцији, не смеју га слати од канцеларије до канцеларије док не одустане. Мора да зна ко је одговоран, шта држава може да уради и у ком року. Дигиталне услуге, попут електронских рецепата, показују како институција може да уштеди време грађанима: терапија која се редовно обнавља сада се прописује електронски, а лекови се преузимају без поновног одласка у дом здравља по сваки нови рецепт.

Било је грешака, а било је и људи који нису оправдали ukazано поверење. То не поричемо. Александар Вучић је много пута јавно рекао да није свака одлука била исправна и да систем није увек реаговао довољно брзо. Озбиљна политичка странка није она која тврди да никада не греша. Озбиљна је она која уме да чује људе, исправи грешке, утврди одговорност и настави да ради.

2. Економска политика као расподела правде

Мир и стабилност су предуслови здраве економије. Наш приступ економији почиње једноставним питањем: могу ли људи пристојно да живе од свог рада и верују ли да

Datum: 22.10.2026

Medij: NIN

Rubrika: Dodatak

Autori: redakcija

Teme: Grad Beograd

Napomena:

Površina: 1963

Naslov: Izborna lista Aleksandar Vučić - Ujedinjena Srbija

Strana: 18,19,20,21

ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ 2026.

ће њихова деца имати бољу будућност? БДП и инвестиције јесу важни, али грађани економску политику оцењују према својој плати, цени хране, рати кредита, радном месту и могућности да издржавају породицу.

Предвођена Александром Вучићем, Србија је остварила мерљиве резултате. БДП Србије повећан је са 35,1 милијарде евра у 2012. години на 95,3 милијарде евра. Незапосленост је са више од 26 одсто пала на 7,2 одсто у другом кварталу 2026. године, док је незапосленост младих смањена са више од 51 на око 20 одсто. У претходној деценији отворено је укупно 467 нових фабрика. То нису само макроекономски показатељи. Иза њих стоје радна места, сигурнији кућни буџети и градови у којима људи имају разлог да остану.

Важан је и квалитет раста. Од 2012. до 2026. године Србија је привукла 43,98 милијарди евра страних директних инвестиција. У истом периоду завршено је или је започета реализација 728 великих пројеката, међу којима су фабрике, развојни и логистички центри, трговински објекти и хотели. Минимална зарада, која је 2012. године износила 172 евра, од јануара 2027. достићи ће 600 евра. Просечна пензија сада износи 485 евра, у поређењу са приближно 200 евра 2012. године. Просечна плата порасла је са 330 евра на 1.033 евра, колико је износила у јулу ове године. То показује да користи од раста морају постепено да стигну и до људи који живе од свог рада и до оних који су завршили радни век.

Не видимо разлог да домаће и стране инвестиције супротстављамо једне другима. Страни инвеститор доноси капитал, технологију и

приступ тржиштима. Домаћа компанија је чврсто везана за ову земљу и углавном овде поново улаже своју добит. Србији су потребни и једни и други, уз јасна и једнака правила. У наредном периоду домаће компаније морају добити још већу подршку, посебно оне које улажу у знање, производњу, домаће добављаче и извоз.

Не подржавамо државу која одлучује ко ће шта производити и колико сме да заради. Тај модел смо већ искусили. Али не подржавамо ни државу која се повуче и тврди да ће тржиште решити све. Тржиште неће само изградити школу у малој средини, обезбедити скупу терапију болесном детету или гарантовати пристојан живот некоме ко одлази у пензију после четрдесет година рада. Држава је сада омогућила доступност 102 иновативна лека, у поређењу са свега неколико пре 2012. године, и годишње издваја 52 милијарде динара како би савремене терапије биле доступне грађанима.

Стабилност је и питање социјалне правде. У протеклих четрнаест година динар није изгубио вредност у односу на евро, већ је ојачао за приближно 1,3 одсто. Динарска штедња грађана повећана је више од тринаест пута, док су девизне резерве у јулу 2026. године достигле рекордних 30,5 милијарди евра. Стабилна валута највише штити људе који немају значајну уштеђевину и на чији живот непосредно утиче свако поскупљење или повећање рате кредита.

Желимо економију у којој се рад и улагање награђују, али и друштво у којем људи нису препуштени сами себи када се разболе, изгубе посао

или остаре. Не можете расподељивати новац који није створен. Зато нас забрињава политика блокада и ометања. Њен рачун не би прво стигао политичарима. Стигао би радницима, малим привредницима и породицама које немају довољно уштеђевине да издрже још једну кризу.

3. Шта нас још држи на окупу и шта би требало да нас држи на окупу?

Не верујемо у јединство које од свих захтева да мисле исто. То није јединство, већ страх од различитости. Када говоримо о уједињеној Србији, мислимо на земљу у којој људи могу дубоко да се разилазе у политичким ставовима, а да ипак буду свесни да деле исту државу и да и сутра морају да живе заједно.

Постоје питања око којих би требало да можемо да се сагласимо: очување мира, поштовање рада, заштита породице, добре школе за децу, брига да старији не остану сами и стављање Србије изнад страначких интереса. То нису ни левичарске ни десничарске вредности. То су темељи нормалног друштва.

Породица је прво место на којем учимо одговорност. Школа треба да научи младу особу како да мисли, а не шта да мисли. Зато улагање у образовање није само буџетска ставка. Предвођена Александром Вучићем, Србија је ту опредељеност преточила у конкретна улагања: од 2012. године обновљене су или изграђене стотине вртића и школа, свака школа је повезана на интернет, а плате у просвети повећане су за приближно 165 одсто. Плате професора на високошколским установама сада су више него два и по пута веће него 2012. године. Истовремено, универзитет мора остати место знања, истраживања и слободне расправе, али мора и да функционише и омогући студентима да студирају.

Медији морају бити слободни да критикују власт и постављају непријатна питања. Од њих очекујемо да поштују чињенице, као што власт мора да поштује њихово право да питају. Демократију не слаби неслагање. Слаби је када дијалог замене етикетирање, физичко спречавање других да делују и уверење да друга страна нема право ни да говори.

Минимална зарада, која је 2012. године износила 172 евра, од јануара 2027. достићи ће 600 евра. Просечна пензија сада износи 485 евра, у поређењу са приближно 200 евра 2012. године. Просечна плата порасла је са 330 на 1.033 евра

22.10.2026. **НИН** 19

Datum: 22.10.2026

Medij: NIN

Rubrika: Dodatak

Autori: redakcija

Teme: Grad Beograd

Napomena:

Površina: 1963

Naslov: Izborna lista Aleksandar Vučić - Ujedinjena Srbija

Strana: 18,19,20,21

СПЕЦИЈАЛНИ ДОДАТАК

Култура није украс. Народ који изгуби везу са својим језиком, књижевношћу, музиком и историјом постепено губи и самопоуздање. После петнаест година током којих је био затворен, Народни музеј је обновљен и поново отворен 2018. године. Музеј савремене уметности био је затворен десет година и поново је отворен 2017. године. Голубачка тврђава је обновљена и отворена за посетиоце 2019. године. То нису само туристички пројекти. Њима се грађанима враћају заједничка места сећања.

Следећи задатак је да обезбеди-мо да култура не остане ограниче-на на Београд и неколико великих градова. Обнова музеја, библиотека, позоришта, тврђава и локалних културних центара мора да се настави широм Србије, јер заједница постоји тамо где људи имају места на којима могу да се сретну, упознају једни друге и сачувају оно што су наследили.

Различитост се претвара у непријатељство када престанемо да разговарамо и политичком противнику ускратимо право да припада истој заједници. Србији је доста таквих подела. Прихватамо критику. Не прихватамо мржњу ни насиље, без обзира на то одакле долазе.

4. Шта подразумевате под суверенитетом?

Суверенитет не значи прекинути односе са свима и остати сам. Суверенитет је способност да разговарате са свима, а да одлуке доносите самостално, у интересу сопствених грађана. Сврха тих одлука је да Србија остане стабилна и поштована, да сачува мир, развија привреду и остане изван непотребних сукоба.

Србија је мала земља у свету који нема много разумевања за слабости. Немамо луксуз да водимо спољну политику ради аплауза у некој

страној престоници. Свака одлука мора да се мери њеним утицајем на наше грађане, привреду, снабдевање енергијом, безбедност и наш народ у региону. Чувамо стара пријатељства, настављамо европски пут, сарађујемо са Истоком и Западом и не пристајемо да нам било ко одређује с ким смемо да разговарамо.

Та политика није слоган, већ мрежа мерљивих интереса. На Европску унију отпада приближно 65 одсто укупне спољнотрговинске размене Србије. Од почетка приступних преговора отворена су 22 поглавља и два кластера. Истовремено, Кина је највећи појединачни инвеститор у Србији, са више од милијарду евра улагања годишње, док годишња робна размена са Сједињеним Америчким Државама износи приближно 1,62 милијарде долара, а америчке компаније запошљавају више од 20.000 људи у Србији. Одржавање односа са различитим партнерима непосредно утиче на радна места и развој Србије.

Понекад нас критикују због балансирања. Наравно да балансирамо. То ради свака озбиљна земља која не жели да њени грађани плаћају цену туђих сукоба. Али равнотежа не значи одсуство принципа. Србија инсистира на међународном праву управо зато што зна шта се дешава када иста правила не важе за велике и мале државе. Војна неутралност зато није пасивност, већ способност земље да самостално процењује своје безбедносне интересе.

Када национални интерес и универзално начело заиста дођу у сукоб, наша прва обавеза је према грађанима Србије и Уставу Србије. То не значи да је свако средство оправдано само зато што доноси привремену корист. Краткорочни добитак може скупо да кошта државу ако због њега изгуби углед, поверење и партнере.

Предвођена Александром Вучићем, Србија је током изузетно тешких година успела да сачува мир и остане изван ратова и сукоба који нису били њени. То се не дешава само од себе. Потребни су искуство, контакти и способност да се каже не, али и расуђивање које омогућава да се препозна када је договор у интересу земље. Тако меримо успех спољне политике.

5. Да ли је Косово питање части, као што је рекао Димитрије Богдановић?

Косово и Метохија јесу питање части, али част не значи изговорити најжешћу реченицу из Београда, добити аплауз и препустити последице људима који тамо живе. Част значи не напустити свој народ када је под притиском, не продавати оно што није само ваше и не жртвовати људе ради политичког утиска. Бусање у груди и слање српске деце да гину у рату није храброст; то је неодговорност.

Наш приоритет је опстанак Срба на Косову и Метохији. Морају да буду безбедни, њихова деца морају да могу да иду у школу, а они да сачувају своју имовину, цркве и манастире и да знају да је Србија уз њих. Ако нашег народа тамо више не буде, свака велика расправа о историјским и државним правима постаће још тежа.

Србија неће признати независност Косова и неће се одрећи права која јој припадају по Уставу и међународном праву. Али одговорна власт мора да сагледа и стварност на терену. Не бирамо између предаје и рата. Боримо се преговорима, дипломатијом, економском подршком и јачањем положаја нашег народа. Тај пут је спорији и често не доноси признање, али чува животе и оставља Србији простор да настави своју борбу.

Предвођена Александром Вучићем, Србија је остварила и мерљив дипломатски резултат. Од 2017. године 28 држава повукло је признање такозваног Косова. Истовремено су спречени покушаји Приштине да приступи Унеску, Интерполу, Савету Европе и другим важним међународним организацијама и институцијама. Тиме је заштићен положај Србије, као и српско културно и вер-

Србија неће признати независност Косова и неће се одрећи права која јој припадају по Уставу и међународном праву

Datum: 22.10.2026

Medij: NIN

Rubrika: Dodatak

Autori: redakcija

Teme: Grad Beograd

Napomena:

Površina: 1963

Naslov: Izborna lista Aleksandar Vučić - Ujedinjena Srbija

Strana: 18,19,20,21

ско наслеђе на Косову и Метохији.

Шта бисмо радили другачије? У односу на политику вођену пре 2012. године, већ смо много тога променили. Питање Косова и Метохије вратило се на највиши међународни ниво, дипломатска подршка једнострано проглашеној независности је смањена, а Србија данас много више улаже у опстанак свог народа. Када је реч о нашој досадашњој политици, морамо још брже да реагујемо када су угрожене безбедност, имовина или егзистенција људи. Морамо одлучније да водимо правне поступке, пружимо већу подршку повратку расељених и отворено говоримо јавности о томе шта јесте, а шта није могуће.

Нећемо обмањивати грађане тврђом да постоји лако решење. Не постоји. Постоје само одговорне и неодговорне одлуке. Одговорна одлука штити мир, народ и национални интерес. Неодговорна одлука може за један дан да уништи оно што су генерације чувале.

6. Шта у 21. веку значе српско национално питање и српски свет?

Српско национално питање много је шире од једног израза који свако тумачи према својим политичким потребама. За нас оно значи очување народа, језика, ћирилице, културе и вере, као и заштиту права Срба да буду равноправни грађани у земљама у којима живе.

Ако српски свет значи културни простор у којем Срби не заборављају ко су и одржавају везу са Србијом, у томе не видимо ништа спорно. Ако неко тим изразом описује мењање граница или управљање суседним државама из Београда, то није наша политика.

Србија ће подржавати свој народ. То ради свака одговорна матична држава. Подржаваћемо школе, установе културе, цркве, привредне пројекте и очување језика. Бранићемо Дејтонски споразум и уставни положај Републике Српске. Истовремено поштујемо територијални интегритет својих суседа и за Србе не тражимо права која нисмо спремни да признамо другима.

Наш одговор није политика запаљиве реторике, већ снажнија Србија која својим развојем повезује регион. Нови путеви, пруге, енер-

гетске везе, трговина, студентске размене и културни пројекти стварају везе не угрожавајући ничију државност. Предвођена Александром Вучићем, Србија је од 2012. године изградила стотине километара нових ауто-путева и брзих саобраћајница, укључујући Моравски коридор, Коридор 11 и друге правце који повезују наше градове са суседним земљама и европским тржиштима. Такво повезивање је конкретна политика мира.

Национални интерес без национализма није само могућ већ је и неопходан. Волети своју земљу не значи мрзети туђу. Снажна, развијена и мирна Србија најбоље штити српске интересе, много боље од запаљивих речи чије последице мора да сноси неко други.

7. Вештачка интелигенција и заштита људи и самосталности државе

Вештачка интелигенција неће чекати да Србија заврши расправу о томе да ли је корисна или опасна. Она је већ у употреби. Питање је да ли ћемо имати људе и институције који је разумеју или ћемо куповати готова решења и једноставно веровати ономе што нам добављач каже.

Предвођена Александром Вучићем, Србија је изградила снажну основу. Извоз ИКТ сектора повећан је са 375 милиона евра у 2012. години на више од 4,5 милијарди евра у 2025. години. Основани су научно-технолошки паркови у Београду, Новом Саду, Чачку и Нишу, а нови паркови и капацитети за иновације развијају се у Нишу, Чачку, Крушевцу и Крагујевцу. Државни дата центар у Крагујевцу и његови суперрачунари омогућавају безбедно чување података, развој напредних дигиталних услуга и рад на сложеним моделима за које би обичним рачунарима биле потребне године.

Србија је основала и државни Институт за вештачку интелигенцију, који окупља истраживаче у областима машинског учења, обраде података и практичне примене. У Шапцу је 2026. године, у партнерству са међународним технолошким компанијама, отворена фабрика хуманоидних робота, са планираним годишњим капацитетом од 20.000 робота. То показује да наш циљ није

само да користимо технологију других земаља већ и да део нових производа, знања и радних места стварамо овде, у Србији.

Србија неће развијати највеће моделе на свету и није реално да се у свакој области такмичимо са Сједињеним Америчким Државама или Кином. Али можемо постати регионални центар за практичну примену вештачке интелигенције у здравству, пољопривреди, енергетици, образовању и јавној управи. Тај развој мора бити повезан са школама, универзитетима, домаћим компанијама и добро плаћеним радним местима, уместо да остане пројекат државе или малог броја великих компанија.

Хоће ли та технологија донети више демократије или више контроле? Може донети и једно и друго. Може учинити знање доступнијим, убрзати издавање докумената и помоћи лекару да раније открије болест. Може и створити уверљиву неистину, надzirати људе и довести до неправедне одлуке коју нико не уме да објасни. То зависи од институција, али и од тога ко поседује податке, рачунарску инфраструктуру и саме системе.

Не бисмо дозволили да машина самостално одлучује о нечијој слободи, лечењу, социјалној помоћи или другом важном праву. Алгоритам може да помогне службенику, лекару или судији. Одлуку мора да потпише човек који за њу одговара. Грађани морају да знају да је технологија коришћена, да добију образложење и да имају коме да се жале.

Зато држава мора да штити кључне податке, процењује високоризичне системе и спречава дигиталне преваре. Србија је и једна од првих земаља у Европи која је усвојила Етички кодекс у вези са применом вештачке интелигенције. Истовремено, прописи не смеју да отерају домаће стручњаке и компаније. Ако наш једини одговор буде забрана, технологија ће се развијати другде, а ми ћемо је на крају увозити.

Наш циљ је достижан: да образујемо људе који разумеју нову технологију, развијамо решења на српском језику и омогућимо домаћим компанијама да овде стварају добро плаћена радна места. Самосталност државе у 21. веку зависиће и од тога да ли разумемо системе којима смо поверили своје податке и своје одлуке.

22.10.2026. **NIN** 21

